

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravnništvo
Kopitarjeva
ulica štev. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.-
pololetna . . . „ 2.-
četrletna . . . „ 1.-
Posamezna št. „ 0.10

Št. 4.

V Ljubljani, dne 22. decembra 1911.

Leto VII.

Božič!

»Mir ljudem na zemlji!« To je načelo krščanstva, katero nam božični prazniki kličejo v spomin leto za letom skozi vsa stoletja, odkar je posvetila luč krščanstva v človeško temo. Čim globlje korenine požene krščanstvo v človeško srce, tem več sreče in tem več miru je v človeški duši. Čem bolj je prepojeno naše politično, gospodarsko, sploh vse kulturno življenje s pravim krščanskim duhom, tem več reda, miru in tihe zadovoljne sreče je na zemlji. To niso samo lepe besede, ampak resničnost teh besedi spričuje zgodovina našega srca in pa zgodovina sveta.

Ni ga družega fundamenta, na katerem bi se dala sezidati sreča, zveličanje, kakor ta ki je postavljen, namreč Kristus; pravi apostol Pavel. Vse zlo ne leži v zunanjih razmerah in neredu človeške družbe, ampak koreni veliko globlje v človeški naravi, v umskih zmotah in strasteh, ki so nam te razmere ustvarile. Kdor hoče torej pobijati te socialne razmere, v katerih mi živimo, ne sme prezreti pri prenavljanju družabnih razmer, prenavljanje ljudske duše. Kdor na to pozabi, je zidal hišo pri strehi. Treba je dan na dan klicati ljudem, da je človek človeku brat, ker živimo še vedno v brezsrčnih časih, ki nam dajo občutiti, da je človek človeku volk.

Zato se tudi borimo proti soc. demokraciji. Veliko imamo z njimi skupnega, še več je stvari, ki nas od njih ločijo. Na stališču, na katerem stoji soc. demokracija, je preobrazba človeške družbe nemogoča. Sovraštvo, sebičnost, zmota, že svet skoro šest tisoč let urejujejo, a ga niso v stanu: to more storiti le ljubezen.

In v ljubezni in pravem krščanskem bratstvu je ustanovljena krščansko socialna stranka. Delavstvo, ki se je drži, bo lahko danes, jutri in vsikdar praznovalo Božič!

Ženske pri rudarskem delu.

Državna zbornica je sprejela par določil v prilog otrok in ženskega delavstva pri rudarskem delu:

1. Otrokom pod 14. letom je delo v rudnikih sploh prepovedano.
2. Porodnice smejo na delo šele šest tednov po porodu.
3. Ženske smejo delati pri rudnikih samo podnevi. Noč se šteje od 8. ure zvečer do 5. ure zjutraj. Tam, kjer sta dva dnevna šihta, smejo nad 18. let stare ženske delati do desetih zvečer;

Strah v Anderleyu.

Poročilo detektiva Franka.

(Dalje.)

Brata sta bila. Sinova enega očeta in dveh mater. Pravi dedič je bil moj oče. Le on je imel pravico, da podeduje očeta. A brat mu je ukradel očetovo dedščino s priliznjenimi besedami, ker je razumel goljufati. In po očetovi smrti je vse podedoval brat, moj oče je pa ostal brez strehe. Brata je zapodil brat. Začetkoma je blodil po svetu, brez miru, brez počitka. Begunec brez doma. V njegovi duši je zaplamtelo sovraštvo. Vrnil se je domov, da zahteva od brata svojo pravico. Opolnoči sta se sestrjala ob robu Vragovega Prepada. Padale so hude besede. Brata sta se spopadla, eden je sunil drugega — ki je bil moj oče — v globino Vragovega Prepada. Ko je to storil, je pobegnil. Moj oče se je opotekel in je padel; z rokami se je izkušal vjeti in zagrabil je trnjevi grm. Obvisel je nad prepadom. Moral je molčati, ker če bi bil zakričal, bi se bil povrnil brat, da dokonča svoj zločin. Eno uro je visel tako oče v smrtnem strahu in v smrtni nevarnosti.

mora se jim pa zagotoviti vsaj 11 ur nočnega počitka.

4. Nadšhte smejo delati samo ženske nad 18. letom in sicer vsaka k večjemu po 40 dni na leto; nočni počitek mora v tem slučaju znašati vsaj 10 ur; delati smejo tudi nadšhte le do desetih zvečer.

5. V rudnikih, ki visoko leže, kjer se torej vsaj 4 mesece ne more zunaj delati, smejo nad 18 let stare ženske tudi ponoči pripravljati rudo. Ko bi se to zabranilo, bi sploh žensko delo v takih krajih odpadlo.

Ta določila je sklenila dne 16. maja 1905 mednarodna konferenca za delavsko varstvo v Bernu. Vse države, razen danske in španske, so jih sprejela; zdaj, nazadnje, tudi naša. Za naše dežele je to važno za premogokope, za Idrijo, za Jesenice in Bistrico (pri plavžih). V celi državi dela pri rudarskem delu okrog 7000 žensk.

Velike nezgode v Idriji.

Pri Jozefi jašku so se te dni dogodile velike nezgode. Tako je že človeka kar strah, ako se merodajni krogi ne bodo bolj pobrigali za večjo varnost delavstva. Beričič Ivan II. iz Sp. Idrije, se je ponesrečil ko je šel v shrambo po svoje orodje, pri tem je pa nesrečno padel ter s tem zadobil težko telesno poškodbo. Peljali so ga v Ljubljano v deželno bolnišnico. — Bogataj Franc se je na nogi zelo poškodoval. — V petek, t. j. 15. t. m. bi bili nezdravi plini skoraj zadušili dva delavca, Mikuš Ivan in Velikajne Franc. — Res, da se pri našem rudniku precej skrbi za varnost delavcev in da je pri nas veliko manj nesreč v primeri z drugimi podjetji, vendar kakor kažejo navedeni slučaji, se še ne smemo zadovoljiti s tem, temveč opozarjamo merodajne kroge, da naj se tudi oni zavedajo te pomankljivosti.

Pri Jozefi jašku se je napravilo novo kopališče, tako so napravili med drugim tudi 16 pršnih kopelji, ki pa so brez vsake ograje in veliko se jih ne bo prišlo kopat, ker jih bo sram, zato opozarjamo rudniško ravnateljstvo na ta nedostatek.

Pri nas delajo socialisti in liberalci na vse kriplice, da bi mladino svarili pred tem, da bi v tej draginji ne trosili za nepotrebne stvari denarja. Tako si gotovo mora vsak misliti od teh ljudi, da delajo, ker oni najbolj kriče o draginji. Toda to je pa ravno narobe. V adventnem času so napravili plese kar na dva pluga, pri A. Kobalu in v Čitalnici.

Začul je korake. Klical je na pomoč. Rešili so ga ptuji cigani, ljudje, ki ne poznajo strehe in domačije. Pridružil se je svojim rešiteljem. Ostati je hotel pred svetom mrtev, ker še ni prišel maščevanja dan zanj.

Moja mati je bila ciganka. Po njej sem podedovala vročo kri, po očetu pa sovraštvo.

Kmalu po mojem rojstvu mi je umrla moja mati.

Moj oče je pa pripadal malone četrstoletja zaničevanim.

Na tleh je ležal, ko je umiral. Zvezde so bile njegove mrtvaške luči.

Zadnje njegove besede so ostale v mojih ušesih, kot kletev, ki me ne pusti:

»Ne smeš počivati in mirovati, dokler ga ne poiščeš. Maščuj mene nad njem, na njegovih otrocih in na otrok otrocih.«

Zagrabil je mojo roko, priseči sem morala maščevanje.

S kletvijo v ustih je umrl.

To sem podedovala za njim.

Moje potovanje je postalo smotreno. Strašno in grozno nalogo sem morala izvesti.

Našla sem pot in sivo poslopje za bukovem

H Kobalu hodi bolj socialistična mladina. V Čitalnico pa Sokoli in dijaki iz c. kr. državne realka. Da godce mora plesalec sam plačati, to je umljivo. Čudno se nam zdi, kaj porečejo gg. profesorji, ker še v adventnem času njih dijaki norijo. Tako znajo reševati naši nasprotniki draginjsko vprašanje, saj v tej stroki so oni mojstri.

Poslanci za tobačno delavstvo.

Odsek za državne uslužbenke je izdal o svojih posvetovanjih in sklepih, o katerih bo razpravljala zbornica, tiskano poročilo. Iz tega poročila hočemo danes posneti tiste stvari, ki tičejo tobačno delavstvo. Vseh delavcev in delavcev je zaposlenih v tobačni režiji 41.000. Izdatki za nje so znašali leta 1910 K 28.000.000. Poročilo izvaja, da so se izboljšale plače tobačnemu delavstvu zadnjih deset let za 11 milijonov kron.

Kaj hoče storiti vlada za tobačno delavstvo.

Ker so se zadnja leta povišale cene vseh življenjskih potrebščin, se je morala tudi vlada ozirati na gmotno stanje delavstva. Tobaknemu delavstvu namerava vlada, kakor je izjavil njen zastopnik v odseku, leta 1911 nakazati 700.000 kron in sicer tako, da se že 1. januarja 1912 prično izplačevati starostne doklade, torej pol leta prej, kakor se je prvotno nameravalo. Odsek želi, da naj se pospeši vsa akcija, ki meri na to, da se izboljša gmotno stanje tobačnega delavstva. Pred vsem je pa neobhodno potrebno, da se skrbi za stanovanja tobačnemu delavstvu.

Splošni predlogi.

Odsek je sklenil, da predlaga zbornici sedem predlogov, ki veljajo za vse državne delavce, toraj tudi za tobačno delavstvo. O teh predlogih bomo še podrobneje razmotrivali.

PREDLOGI ZA TOBAČNO DELAVSTVO.

Teh je sprejel odsek devet. Važni so vsi. Ne dvomimo, da jih poslanska zbornica tudi odobri. Drugo vprašanje seveda nastane, če jih vlada tudi izvede. Postav namreč ne sklepa samo poslanska zbornica, marveč ima besedo tudi gosposka zbornica, kjer imajo velik vpliv zastopniki delavskih nasprotnikov, ki se upirajo vsaki izboljšavi državnega delavstva, češ, da zahtevajo potem to, kar dobi državno delavstvo, delavci in delavke po zasebnih tvornicah. In gosposka zbornica je tista velika coklja, ki je zavrta že marsikatero delavstvu koristno stvar.

gozdom ob potoku. Nastanila sem se v Anderleyu. Mislila sem, kako ga naj usmrtime.

Videla sem tistega, ki mi je oropal mojo srečo. Njegov obraz je bil temen, podoben zidovju Anderleya, čelo razorano — s temnimi gubami. In usta so kazala neupogljiv ponos.

A prekašalo ga je moje sovraštvo.

Če bi bila mož, bi se bila borila z njim. A bila sem samo ženska. In maščevala sem se, kakor se maščuje ženska. Mož lahko mori, je sposoben, da gleda kri in ostane močan, a ženska lahko muči s šivankinimi bodljaji do smrti, a omedli, če zagleda kri.

Tako sem sovražila.

Mučiti ga hočem do smrti! Ponosen mož mora postati podoben otroku, ki umira strahu, kakor ugasne lučica pri najslabšem pihljeju!

Imel je otroka! Otroka solnca! Marija je poznala zgolj veselje, zgolj solnčne dni!

In jaz, ki sem edino imela pravico do vsega, kar so videle moje oči? Moje življenje je bilo podobno noči, ki jo ne razsvetljuje nobena zvezda.

Tako kakor sovražim njega, tako sovražim tudi njegovo meso in kri.

(Dalje prih.)

Tvornice v višje krajne razrede.

Prvi predlog, ki je bil sprejet, zahteva, da naj se hitreje pomikajo tiste tobačne tvornice, ki so uvrščene v nižje krajne stopinje v višje. Ta stvar je silovito važna, osobito za ljubljansko tobačno delavstvo, ki je, kar smo že opetovano dokazali, po krivdi soc. demokracije uvrstena v veliko prenizko krajno stopnjo, vsled česar je ljubljansko tobačno delavstvo znatno prikrajšano v plači. S I. predlogom v zvezi je četrti predlog, ki poziva vlado, v katere krajne stopnje naj se uvrste posamezne tobačne tvornice. Naš poslanec Gostinčar je izposloval, da zahteva odsek, naj se ljubljanska tobačna tvornica uvrsti v II. krajni razred in sicer v 12. krajno stopnjo. Mi smo in moramo biti hvaležni poslancu Gostinčarju, ker se je tako odločno zavzel za koristi ljubljanskega tobačnega delavstva. Naši poslanci naj zastavijo ves svoj političen vpliv, da se res tudi ljubljanska tobačna tvornica uvrsti v 12. krajno stopnjo. Kadar se to zgodi, bodo plače ljubljanskega tobačnega delavstva vsaj primeroma odgovarjale veliki ljubljanski krajni draginji. Saj je znano, da imamo po krivdi liberalne občinske uprave tako draginjo, da je strah in groza, ker se liberalci razven ob volitvah nikdar niso zanimali za to, kako skrbeti, da bi imeli v Ljubljani cenena živila in stanovanja. A še ob volitvah so samo priliznjeno obetali delavstvu vse mogoče stvari, ki jih niso nikdar tudi izpeljali.

Povišanje plač.

Drugi po odseku sprejeti predlog zahteva, da naj vlada prej, kakor šele 1. 1916 izvede zvišanja plač tobačnemu delavstvu. Znano je, da dobi tobačno delavstvo po novi prevreditvi plač starostne doklade. Cela preosnova se pa izvede šele 1916. Zato je zelo umestna zahteva, da se to zgodi v krajšem času.

Plačani dopust.

Glede na plačane dopuste je sprejel odsek sledeči predlog: Plačani odpočitni dopust trajaj po petletni službeni dobi tri dni, po desetih letih pa šest dni. Porodnice naj imajo brezizjemno in brez posebnega zdravnikovega izpričevala dvetedenski dopust. Porodniški dopust in vsi drugi dopusti iz zdravstvenih ozirov ne smejo skrajšati dobe odpočitnega dopusta.

Delavci postanejo lahko pazniki in delovodje.

Zelo umesten in pameten je po odseku sprejeti predlog, ki poziva vlado, da naj omogoči sposobnim delavcem, da lahko postanejo tudi pazniki in delovodje.

Za čuvaje.

Požarnim čuvajem ni postljano s cvetkami. To je znano in i mi smo se opetovano potegovali zanje. Zato toplo pozdravljamo odsekov predlog, ki poziva vlado, da naj skrbi za to, da dobe čuvaji po c. kr. tobačnih tvornicah primerno službeno obleko.

Začasne provizijoniste.

Kakor znajo naši braveci, so letos silili na delo začasno vpokojene delavke v Ljubljani. Mi smo trdno prepričani, da je Pross povzročil ljubljanski škandal, ker po drugih tobačnih tvornicah tega škandala ni bilo. Odsek je na predlog poslanca Gostinčarja sklenil, da se predloži zbornici sledeči predlog:

»Začasni provizijonisti in provizijonistinje po c. kr. tobačnih tvornicah se ne smejo siliti k delu, če se izkažejo z bolniškim izpričevalom zasebnega zdravnika. Vsem delavcem in delavkam, ki niso pričeli delati, ker so imeli izpričevala zasebnih zdravnikov in ki se jim je zato vstavila provizija, se mora provizija zopet izplačati in doplačati tudi odtegnjena provizija.«

Zavetišča dojenčkov in dnevna zavetišča otrokom tobačnega delavstva.

Kako potrebna da so zavetišča dojenčkov in pa dnevna zavetišča za otroke tobačnega delavstva, smo že opetovano razmotrivali. Odsek se je tudi za to vprašanje zavzel in sklenil: »Vlada se poziva, da takoj ustanavlja zavetišča dojenčkom in dnevna zavetišča namenjena otrokom tobačnega delavstva.«

Skrb za stanovanja.

Glede na velevažno stanovanjsko vprašanje je sklenil odsek: Vlada se poziva, da obrača največjo pozornost vprašanju stanovanj uslužbencev tobačnih tvornic in da pospeši poizvedbe in jih zaključiti, nato pa takoj prične graditi delovske hiše. Pri tem naj se gleda na to, da se po možnosti grade manjše hiše, ki naj imajo, če le mogoče, vrtove.

Kovači in nezgode.

Kovaški vajenci in pomočniki so pač zavarovani za bolezen v bolniških blagajnah, ne pa zoper nezgode. Izkušnje pa kažejo, da so ravno pri kovaškem delu nezgode zelo pogostne. Pov-

prek se jih ponesreči na leto ena sedmina. Poškodbe res navadno niso tako nevarne, da bi postal dotičnik nesposoben za delo, toda velikrat se vendar potrebuje dlje časa, da se ponesrečenec pozdravi. Bolniška blagajna trpi vsled tega obilo stroškov, dasi ni ustanovljena za boleznì vsled nezgod. Dogodi se pa tudi, da kdo vsled nezgode postane pri kovaškem obrtu trajno popolnoma, ali vsaj deloma nezmožen za delo. V tem slučaju ne dobi nič, ko poneha bolniška podpora. Novi zakon za socialno zavarovanje veže tudi kovaške delavce, da morajo biti zavarovani zoper nezgode. Ta zakon bo pa gotovo še precej časa čakal, preden se sklene in stopi v veljavo; zavoljo tega, ker bo vlada potrebovala par let, da vse pripravi, ko bi ga tudi državni zbor kmalu sklenil. Zato je popolnoma upravičeno, da se za kovaške delavce poskrbi takoj in se zanje že zdaj sklene, da so zavezani za zavarovanje proti nezgodam.

Stavbni delavci.

Dozdaj so proti nezgodam zavarovani samo tisti stavbni delavci, ki delajo pri stavbi na stavbišču. Kdor se ponesreči v delavnici, ali sploh kje izven stavbišča, ne dobi nobene nezgodnine. Podjetniki se vsled tega zelo pogosto odtegajo svojim dolžnostim. Mizarski ali ključavničarski vajenec ali pomočnik, ki dela pri stavbi, bi moral biti zavarovan proti nezgodam. Gospodar ga pa zelo lahko zakrije, ker dela večinoma doma v delavnici. V slučaju kake nesreče je delavec tepen. Nova zavarovalna postava obsega pri zavarovanju zoper nezgode vsled tega vse stavbne delavce. Izvzeti so samo delavci pri pritličnih stavbah in gospodarskih na deželi.

Tudi za te delavce se ne sme čakati in zato pozdravljamo misel, naj se zanje že zdaj sklene zakon, da bodo spadali obvezno k zavarovanju proti nezgodam.

Gorenjski krščanski železničarji napreji!

V nedeljo, dne 17. t. m. so imeli krščansko misleči železničarji sestanek v Gorjah. Zastopana je bila cela proga od Jesenic dolí do Avč. Poročal je gospod deželni poslanec Janez Piber, ki se mu tem potom najtopleje zahvalimo za ves njegov trud, ki ga ima vedno z železničarji. Na sestanku se je sklenilo, na se napravi prošnja na poslanca S. L. S., oziroma na državnega poslanca Gostinčarja, da naj on precej posreduje pri c. kr. železniškem ministrstvu, da nam on dovoli prosto vožnjo v nakup živil (Lebensmittelfreischein) tudi z naprejem in sicer dvakrat na mesec, kamor kdo želi. To ugodnost, prosto vožnjo v nakup živil, nam misli železniška uprava z novim letom 1912 vzeti. Prošnja se je precej napravila, podpisala in poslala naravnost v roke gospoda poslanca Gostinčarja na Dunaj. Na sestanku se je tudi sklenilo, da se priredi na praznik Svetih Treh Kraljev javni shod krščansko mislečih železničarjev na Jesenicah. Shod bo popoldne ob 3. uri v Delavskem domu na Savi. Na shodu bo poročal državni poslanec Jožef Gostinčar o delovanju državnega zbora, kar bo gotovo zanimalo vsakega železničarja, ker se je ravno zadnji čas v državni zbornici veliko razpravljalo o železniških težnjah. Na shod bo tudi drage volje prihitel naš ljubljani g. deželni poslanec Piber. Na tem shodu se bo tudi ustanovila skupina za bohinjsko progo s sedežem na Bledu oziroma v Gorjah. Skupina bo obsegala Jesenice in progo Jesenice—Boh. Bistrica. Torej tovariši-železničarji, ki ste našega mišljenja, potrudite se na praznik Svetih Treh Kraljev, to je 6. januarja 1912 vsi, vsi brez izjeme na shod na Jesenice, saj sta takrat dva praznika skupaj in veliko lažje gre. Želimo, da bi ta klic našel odmev tudi tam v Primorju ter da bi nas posetili tovariši z Goriškega v obilnem številu. Pričakujemo pa tudi vas tovariše iz Ljubljane. Prihitite z gospodom poslancem tudi vi enkrat med nas na Gorenjsko, da si enkrat tudi na Jesenicah krščansko misleči železničarji sežemo v roke in tudi mi pokažemo svetu, posebno pa našim propadlim socijem, da živimo tudi na Jesenicah. Na svidenje 6. januarja popoldne ob tretji uri v dvorani Delavskega doma na Jesenicah. — Dopisnik z hohinjske proge želi vsem tovarišem-železničarjem in vsemu kršč. soc. delavstvu sploh, kakor tudi slavnemu uredništvu našega lista »Naša Moč«, vesele božične praznike in še bolj srečno novo leto.

Slaba novica železničarjem.

Naš list je obširno poročal o sklepih odseka za državne uslužbence z ozirom na železničarsko osebo. Poslanska zbornica se je pečala s tem vprašanjem v svoji seji dne 16. t. m. V tej seji je govoril tudi železniški minister dr. baron Forster. Minister je govoril vladno in ni zajezdil takozvanega mogočnega konja, ki mu pravimo uradniški šimel. Rekel je med drugim, da sicer prizna, da so predlogi zbornici, ki jih je

stavil odsek, upravičeni, a da nima toliko denarja, da bi mogel pokriti vsoto 38,000.000 K, ki jih zahteva za železničarje odsek, pač pa da namerava zboljšati železničarjem njih dohodke približno za 21 milijonov kron. Poslanec dr. Benkovič je odločno grajal, ker se je minister upal upirati sklepu odseka. Zbornica je pa soglasno sklenila, da pritrdi vsem predlogom, ki jih je predlagal odsek. Beda med železničarji je res velika, zato pričakujemo, da se vlada ne bo upala umalovaževati sklepa poslanske zbornice. Železničarji naj pa bodo pripravljeni za vsak slučaj!

Pivo.

Tudi na pivo se namerava nov državni davek, ki bo znašal povprek 8 kron na hektoliter. Zdaj znaša povprek 3 K 40 vin. Leta 1910 se je plačalo državnega davka na pivo okroglo 74 milijonov kron; potemtakem okroglo malo manj nego po tri krone za vsako osebo. Na eno osebo v Avstriji pride ogromna množina 88 litrov piva na leto. Popije se ga okrog 23 milijonov hektolitrov. Tudi tukaj se nešteto delavskih žuljev zapravi. Naj bi vsaj naši delavci razumeli te številke in porabili denar, ki ga dajejo za pivo; za kruh in mleko. Država računa na strast in ž njo vred kapitalisti. Ali ne bi kazalo ravno sedaj začeti z vso vnemo za protialkoholno gibanje. Vsak abstinent med delavci je zlasti sedaj dolžan postati apostol, ki naj zbira svoje sobrate v boj za zdravje in mirno življenje proti pijavkam med kapitalisti in v davkarijah.

V živo zadeti.

Malo dopisov tako v živo zadene, kakor je zadel v »Naši Moči« oni o naših gospodih zdravnikih; ne samo v mestu, tudi pri Fari in po celi okolici se ljudje muzajo in pritrujejo dopisniku ter navajajo še bolj zanimive slučaje, kakor jih je »Naša Moč« objavila. Našim liberalcem seveda to ni povšeči in zaganjajo se v naš dopis, ker smo se deloma za dr. Indro zavzeli; namazali so v svojem glasilu nekaj bedas'oč iz golega sovraštva, ker gori imenovani zdravnik ne trobi slepo v liberalni rog in tudi naše prireditve pohaja. Razlogi so tako smešni, da jim niti ne odgovarjamo. Dalje se jeze nad našimi poročili o dr. Krekovem govoru in koncertu na večer sv. Cecilije. O prvem pravijo, da ni prav, ker nismo govora priobčili, temveč le splošen vtis opisali; mi pa pravimo, kar poslušati bi ga bili prišli. Najbrže bi bile tudi vam tiste besede veljale, ki jih je povedal nekemu soc. demokratu, ko je za današnjo draginjo vsemogoče vzroke navajal, samo pravega ne. Dr. Krek pa mu je dokazal, da imamo zato drago meso, ker je živina od zadnjega ljudskega štetja za 10 odstotkov padla, samo (dvonogati) osli so se za 90 odstotkov pomnožili. — O koncertu pa le to povemo, da so liberalci od nekdanj proti agitirali, samo zadnja leta so nekaj potihnili, ker so uvideli, da vse nič ne pomaga. Najbolj pa je naše nasprotnike razburila naša vest o obravnavi proti znanemu N., ki se je nedavno v Ljubljani vršila. Celo s tožbo grozi, samo nekoliko nejasno smo se izrazili, pravi. Grozno! Mi se pa čudimo, da bi ne smeli omeniti zadeve, kateri se je vsa Idrija smejala, ker so v Ljubljani nekoga tako imenitno namalali kakor bi bil pravcati sv. Alojzij v oltarčku, v resnici se mu pa ima Idrija za marsikateri cestni »prizor« zahvaliti! Zato lepo tiho, prijatelji, saj se dobro poznamo. Liberalci mislijo, da je tudi dandanes tako kakor nekdanj, ko je nekaj zagrizeno-liberalnih uradnikov naše ljudi po pisarnah zmerjalo, razne cestne zastope smehljaje opazovalo in je vse kar na povelje ubogalo, kar je znana liberalna muha, prosimo, ničla v »Slovenskem Narodu« zapovedala. Zato pa toliko zabavljanja tudi proti našemu orožništvu, ker med drugimi tudi stražmošter Baloh ni tak, kakoršnega bi si liberalci želeli. Mi na »Narodovo« opazko o naj-novejšem prijateljstvu z Balohom le to pripominimo, da nam je prav povšeči, samo »Narodovemu« dopisniku želimo, da bi se preveč z njim ne seznanil. Dvakrat sta se že gledala, do tretjega rado gre; zatorej pozor, brate, in vesel praznike!

Jugoslovanska Strokovna Zveza proti krvo-sesom.

Načelstvo Jugoslovanske strokovne zveze je zopet izvedlo veliko odporno in izobraževalno delo med slovenskim krščansko socialnim delavstvom. Pozvalo je namreč vse svoje organizacije in samostojna naša delavska društva, da naj prirede shode, kjer naj se govori o kartelnih krvosesi in da naj se odpošljejo državnemu zboru peticije, ki zahtevajo, da naj se kmalu sklene postava proti kartelom. Naše organizacije so priredile malone vse shode. Po načelstvu J. S. Z. se je vposlalo predsedniku nadzorstva J. S. Z. dr. Kreku 36 peticij, da jih vloži, kar se

je tudi zgodilo. Odposlale so peticije po načelstvu J. S. Z. sledeče organizacije: 1.) Centrala J. S. Z. 2.) K. s. društvo Domžale. 3.) Skupina J. S. Z. Vrhnika. 4.) Skupina J. S. Z. Gorica. 5.) Skupina J. S. Z. Litija. 6.) Slovensko krščansko soc. delavsko društvo Celovec. 7.) Skupina J. S. Z. predilnica, Ljubljana. 8.) Skupina J. S. Z. Vič-Glince. 9.) Katoliško delavsko društvo Maribor. 10. Skupina J. S. Z. delavstvo trdke G. Tönnies. 11.) Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov, Ljubljana. 12.) Katoliško mladeniško društvo, Ljubljana. 13.) Skupina J. S. Z. Rokodelski dom, Ljubljana. 14.) Strokovno društvo delavstva kranjske industrijske družbe Sava-Jesenice. 15.) Skupina J. S. Z. Šmartno pri Kranju. 16.) Skupina J. S. Z. Sava. 17.) Katoliško delavsko društvo Jesenice. 18.) Skupina J. S. Z. Št. Vid nad Ljubljano. 19.) Skupina J. S. Z. Trst. 20.) Skupina J. S. Z. Vrtojba. 2.) Skupina J. S. Z. Kamnik. 22.) K. s. društvo Št. Peter na Krasu. 23.) Skupina J. S. Z. Tržič. 24.) K. s. društvo Preska. 25.) Skupina J. S. Z. Sv. Tomaž pri Ajdovščini. 26.) Skupina J. S. Z. Javornik. 27.) Kat. delavsko društvo Prevalje. 28.) Kršč. gospodarsko društvo Idrija. 29.) Skupina J. S. Z. Kamna Gorica. 30.) Delavsko bralno društvo Kamna Gorica. 31.) Skupina J. S. Z. Trbovlje. 32.) Društvo tesačev Loški Potok. 33.) Skupina J. S. Z. pazniki, Ljubljana. 34.) Skupina J. S. Z. Selo-Moste. 35.) Skupina J. S. Z. Šturje-Ajdovščina. 36.) Skupina J. S. Z. Skale pri Velenju.

Delavci, delavke, skup!

Tobačna delavka Terezija Detela je bila pred nekako dvema letoma odpuščena iz ljubljanske tobačne tvornice brez pokojnine. Revica je bila obsojena po ljubljanskem deželnem sodišču, ker je ugovarjala, ko je neki užitninski paznik zelo neslužbeno postopal ž njo. Za Detelo se je zavzelo načelstvo našega Podpornega društva in skupine Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze, ki je izročilo celo zadevo vrlému našem odvetniku dr. V. Peganu in našim poslancem. Dr. Pegan je vložil na cesarja prošnjo za pomiloščenje. Poslanec Gostinčar je posredoval opetovano za Detelo v kabinetni pisarni in res je bila te dni Detela po milosti prësvetlega našega vladarja pomiloščena in zopet pozvana nazaj v delo v tobačno tvornico. Detela nas pooblašča, da se v njenem imenu zahvalimo naši organizaciji, našim poslancem, deželnemu odborniku dr. Peganu in vsem, ki so posredovali, da je njena zadeva ugodno rešena. Priporoča pa vsem delavkam in delavcem, da naj pristopajo naši organizaciji, ki se tako odločno poteguje za svoje člane. Na tem zgledu vidite lahko vsi, kako prav je, da ste člani svojih strokovnih društev, ki se v sili potegujejo za Vas.

„Mati svetega veselja“.

Skrivnost vstajenja v petih dramatskih slikah. Silvin Sardenko. V Ljubljani 1911. Založila Katoliška Bukvarna. Natisnila Katoliška tiskarna. Dobi se v Katoliški Bukvarni. Velja 1 K 10 vin., vezano 2 K.

Ta spev, Devica, Tebi v slavo!
V njem duša moja, dnevi moji,
sprehodi tihi, težka dela,
molitve verne, vroči boji,
v njem moj večer in moja noč,
izkušana slabost in moč.

Ta spev je orel mojih misli.
Golob je mojih ur pokojnih,
ladob je zadnjih dni mladostnih,
cvetočih na vrteh prisojnih.
Ta spev je trudov tih zaklad
in upov novih jasen vzhod.

Saj našel mater sem veselja,
ljubezni rožo, cvet zvestobe;
edino Nje obličje milo
nikdar ni videlo trohnobe.
Odseva večna v njej mladost,
vstajenja radostna skrivnost.

Tako slove uvod najnovejšemu klasičnemu delu Silvin Sardenka. Mati svetega veselja je vredna, da si jo nabavijo vse naše bravke in vsi braveci. Mogoče bi ne škodilo, da se celo pesniško delo vglasi, ker bi tako lahko odri naše ljudske izobraževalne organizacije napredovali do igre, ki bi se ne samo predstavljala s prednašanjem, marveč cela prepela. Bil bi velik korak napredka. Stvar je izpeljiva in bi se poizkus brez dvoma obnesel. Saj imajo naše izobraževalne organizacije itak malone vse že pevske zборе, kjer jih pa še nimajo, bi bili tako prisiljeni, da jih ustanove in da urijo tudi čutno solopetje.

Žganje.

V naši državi se je leta 1910 popi'o nekaj nad en milijon čistega alkohola. V državi je nad 26 milijonov ljudi; potemtakem pridejo na

osebo štirje litri. Če računamo povprek po 40 odstotkov alkohola v žganju, pride na eno osebo po 19 litrov žganja na leto. Če pomislimo, da je ravno delavec že zavoljo tega, ker išče v žganju nadomestila za slabo hrano, največja žrtva v tem oziru, se moramo res prestrašiti. Ves davek za žganje znaša krog 100 milijonov kron na leto, ki ga po večini plača ubogo delavsko ljudstvo. Zdaj se v državni zbornici pripravlja nov, povišan davek na žganje, ki bo skoraj za polovico večji. Delavci, na noge in odpovejmo se temu vražjemu davku s tem, da poženemo šila in fraklje v kot. Boj proti žganju je zdaj najvažnejša delavska zadeva. S tem pokažemo fige državi, ki računa na našo neumnost in požrešnost.

Naznanila Prometne zveze.

Zemljica jim bodi lahka: Marija Pelina, Dunaj. Marija Egger, Feldkirch. Terezija Širl, Lambach. Jožef Unterhuber, Lienz. Franc Sedlmajer, Dunaj. Ivan Kenzler, Bischofshofen. Ivan Humer Taksenbach. Anton Kovačič, Ljubljana. Anton Mayer, Florisdorf. — Za mesec prosinca je plačati za devet smrtnih slučajev, skupno 1 K 15 vin.

Zahvala.

Podpisana se vodstvu Prometne zveze srčno zahvaljujem za tako hitro izplačilo pogrebne odpravnine 200 K po mojem umrlem soprogu Antonu Kavčiču, kakor tudi najsrčnejšo zahvalo vsem onim, ki so izkazali sožalje in ga spremili k zadnjemu počitku, osobito pa skladiškemu načelniku g. Verstovšek. —

Marija Kovačič, soproga.

Zahvala.

Podpisani izrekamo slavnemu vodstvu Prometne zveze najsrčnejšo zahvalo za nam spoznano podporo po 10 K.

Pustovrh Anton, Kunstel Franc, Koleča Anton.

Služba agitatorja gospodarske stranke.

Ko je bivši jeseniški občinski stražnik izprevidel, da bodo kmalu občinske volitve, jel je zahajati okrog političnih strank in s tem službo zanemarjal, bil je odslovljen. Šel je na železnico, zvedel so pa kmalu zanj gotovi gospodje, katerim se je ponudil za agitatorja za občinske volitve ter pri tem celo kolo pokončal, kot govore po Jesenicah. Ker je s takim uspehom agitiral za štiri stranke, ki so pa vse propadle, se je nekim gospodom v naši tovarni zdel jako spo, soben. Zato so mu precej obljubili kako opravilo. Pa kam ž njim? Po pisarnah imamo že tako preveč policajev, pošljimo ga na Javornik, kjer se potrebujejo agitatorji, ker bodo volitve razveljavljene. Zato starega delavca v penzijo in na njegovo mesto policaja. Pa bil je preveč neroden, zato mu ukaže g. inženir, naj bo za podajača. Tudi to mu ni bilo všeč, zato se lepo doli vsede. Seveda, da bi kdo drug to storil, gorje mu! Javorniški delavci pa pravijo, da v svoji sredi ne trpe takih ljudi, ki je danes liberalac, jutri dopoldan soc. demokrat, popoldan pa tovarniški agitator in poštar. Jako verjetno pa je, da dobi mož službo pestunje pri g. Wegerju, ki ima take ljudi rad, kjer bo le sedel in njegovega kužeta pestoval.

Naši propadli kandidati

na Jesenicah ne vedo, kaj bi storili, da bi se znosili nad onimi, ki so izvoljeni. Godba ni politična, a še to so prikrojili v svoje politične namene. Tovarniška godba se menda razpusti zaradi enega delavca, ki je imel tu nekaj zaslužka.

Sicer ni škoda zanjo, da se razpusti zaradi volitev, delavcem se pa pri plači zaračunajo doneški, to je višek nesramnosti.

Delavec dá tovarni vse svoje moči.

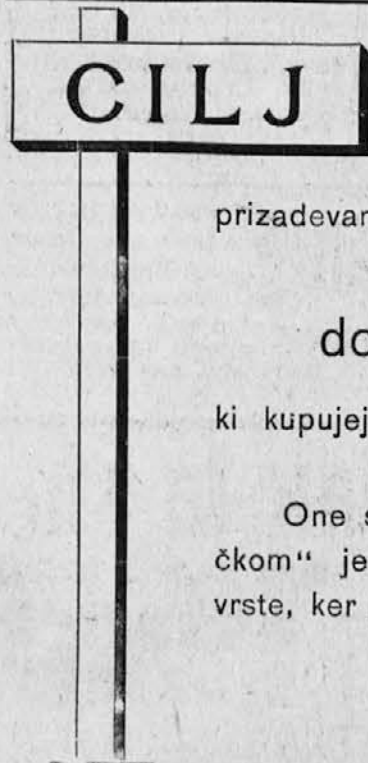
Mladost, zdravje, popolni suženj je. Še prosto voljo mu hočejo vzeti. Ko je onemogel, ga vržejo pod kap; kam bo šel, živ v zemljo ne more, ženo ima in otroke, živeža jim nima dati. Občina jih mora v svojo preskrbo vzeti. Po načelu delavskih namestnikov pa ne smeš voliti mož v občino, ki bi skrbeli za te sirote. Koliko je vdov in sirot, katere so izgubile moža in očeta v tovarni. Ali bomo res volili take, ki nimajo srca za reveža? Ne! Da delavstvo to razume, pokazalo je jasno pri zadnjih občinskih volitvah, ko so bili izvoljeni le oni, ki so kandidirali na programu S. L. S., le ona ima moč kaj storiti za ljudstvo. Prazno je vse blebetanje nasprotnikov, zakaj je zmagala naša stranka. Naše delavstvo pa tudi ve, da je del slovenskega naroda, zato se ne pajdaši z dosedaj še mednarodno soc. demokracijo ali kako drugo brezversko stranko. Zato je naša zmaga na Jesenicah tako častna.

Božičnico s tombolo na Savi

priredi ženski odsek Katoliškega delavskega društva v Delavskem Domu na Sv. Štefana večer ob pol 8. uri zvečer. Vabijo se vsi naši, da naj se te prireditve udeleže v najobilnejšem številu.

Poročilo v „Našo Moč“ za Kamno Gorico.

Delavsko bralno društvo priredi prelepo božično igro »Na betlehemskih Poljanah« na Sv. Štefana dan ob 4. uri popoldne. Ker se igra ne bo ponavljala, prosimo, naj se občinstvo v polnem številu udeleži te prireditve. Društvo je pred kratkim ustanovilo za svoje člane skupino J. S. Z. Članov in članic je 18. Želeti je, da bi se delavci še bolj oklenili tega prekoristnega društva, ki je pripravljeno pomagati bednemu delavstvu. Priporoča se tudi delavstvu sedaj ob začetku leta delavski list »Naša Moč«. Naj bi ne bilo nobenega delavca med nami, da bi ne bil naročnik in priden čitatelj svojega lista. Ponosni smemo biti, da imamo tako glasilo, ki nas zastopa povsod pravično. V društvu imamo tudi »Čebelico«. Starši, ne pozabite opozarjati svojih otrok na to, kadar jim dajete v denarjih, da naj nosijo pridno v društveno »Čebelico« shraniti. S tem bodo otroci dobili veselje, do varčevanja, to jim bo v veliko korist za poznejša leta. Ne prezrite pa še nekaj v našem društvu, to je abstinenčni odsek, podpirajte ga z vsemi sredstvi, najbolj pa z dobrimi člani! Če več imamo teh članov v odseku, tembolj za nas in za celo občino. Tukaj je na razpolago plemenitega dela za svojega bližnjega kaj dobrega storiti. Ženske in dekleta, tudi ve se dvignite še o pravem času, da se katera ne bo kesala v poznejših letih. Društvo bo imelo svoj občni zbor dne 31. grudnia v društvenih prostorih ob 4. uri popoldne. Vabijo se vsi delavci in delavke. — Končane so pri nas tudi občinske volitve z zmago S. L. S. na celi črti. G. Iv. Debevca se je prvi klin ponesrečil, katerega je želel zabiti v našo mirno vas. Ugodna tla za socialne demokrate so pri nas. Tako se je pred kratkim pisalo v »Jutru«, na dan volitve so pa pokazali vrli kamnogoriški delavci, da se ne pustijo vleči za nos ne od socialnih demokratov, še manj pa od liberalcev. Čujemo tudi, da so že vložili rekurz zoper našo volitev. Tudi prav, mi se tega splošno veselimo, naj se tisti, ki je grešil pri volitvah, sam obsodi, kaj je storil!

prizadevanj, najti sredstvo za izboljšanje kave, ki odgovarja vsem zahtevam okusa in izdatnosti

dosežejo vedno le one gospodinje,

ki kupujejo kavini pridatek v zabojčkih ali v zavitkih, označenih „s kavinim mlinčkom“.

One so izbrale najbolje, kajti pridatek za kavo „s kavinim mlinčkom“ je najjedrnatejši, najokusnejši in najizdatnejši izdelek te vrste, ker je

:pravi Franck.:

Tovarna v Zagrebu.

**Najboljša, najsigurnejša
prilika za štedenje!**

Denarni promet
l. 1910. čez 83 milijonov K.
Stanje vlog čez 21 milijonov K.
Lastna glavica
■ K 503.575.98. ■

Ljudska
posojilnica

registr. zadruga z neomenjeno zavezo
Miklošičeva cesta 8
pritličje v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za franč. cerkvijo
prejema

hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1 ure
pop. terjih obrestuje **4 1/2 %** brez
po tako da prejme vložnik od vsakih
100 kron čistih 4.50 na leto.
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da
bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po
pošti so poštne-hranilnične položnice na razpolago.

Dr. Ivan Šusteršič, predsednik; Josip Šiška, stolni kanonik, podpred.; Odborniki: Anton Belec, posest., podj. in trg. v St. Vidu n. Lj.; Fran Povše, vodja, graščak, drž. in dež. posl.; Anton Kobi, posest. in trg., Breg pri Borovni; Karol Kauschegg, veleposest. v Ljubljani; Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani; Ivan Kregar, svetnik trg. in obrt. zbor. in hišni posest. v Ljubljani; Fran Leskovic, hišni posestnik in blag. „Ljudske posojil.“; Ivan Pollak ml., tov.; Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani; Gregor Šilbar, župnik v Rudniku.

Priporočajte povsod „Našo Moč“!

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Kmetetka**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Kšahovstru Pojasnila daje se brezplačno.

Priporočamo domačo trgovino z oblekami
Maček & Komp.

Franca Josipa cesta št. 3.
Založniki c. kr. priv. južne železnice.
Solidna postrežba! Znižane cene!

Bogata zaloga ženskih ročnih del in
zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol, LJUBLJANA
Mestni trg št. 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.
Velika izber vezenin, čipk, rokavic, nogavic,
otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov,
žepnih robcev, ovratnikov, zavratnic, volne,
bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov
in vsakovrstnih drugih risb.

ANT. BAJEC, Ljubljana

cvetlični salon p. Trančo 2, vrtnarija Tržaška c. 34
izdeluje šopke, vence, trakove z napisi. To-
varniška zaloga vencev, prepariranih in
umetnih rastlin in cvetljic.
Zunanja naročila z obratno pošto. Brzjavlj.: Bajec, Ljubljana

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9

priporočata svojo največjo zalogo
izgotovljenih oblek za gospode, dečke
in otroke.

Novosti v konfekciji za dame.

I. VECCHIET

urar in draguljar, Ljubljana
Šelenburgova ulica 7, nasproti glavne
pošte.

Sprejema popravila, izvršuje zlatarska dela
po naročilu. Kupuje ali zamenja z novimi
predmeti staro zlato in srebro, brilante, dija-
mante in druge bisere. — Zaloga precizij-
skih žepnih ur. — Postrežba točna in solidna.

**Dežnike in
solnčnike**
domačega izdelka

najboljše kakovosti, pri-
poročata po najnižji ceni
slavnemu občinstvu

Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana Pred škofijo št. 19.
— Stari trg št. 4. — Prešernova ulica št. 4.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Iv. Buggenig,

sodarski mojster
Ljubljana, Cesta
na Rudolfovo že-
leznico št. 5.

Priporočata svojo veliko sodov. Pravzema tudi vsa v
zalogo vsakovrstnih sodov. njegovo stroko spada-
joča dela po najnižjih cenah. Solidno delo. Točna postrežba.

Ivan Jax in sin v Ljubljani,
Dunajska cesta 17

priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih

**voznih koles in
šivalnih strojev**

za rodbino in obri.

A. Lukič
Slovenska
konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke, deklice.
Ljubljana
Pred škofijo 19.

Lekarna „Pri Kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc
Ljubljana, Rimska cesta št. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:
Balzam proti žilodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kaplje za želodec, izvrstno, krepilno in slast do jedi pospe-
šujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kaplje zoper žilodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti ogujivanju otrok in proti potenju nog,
skatljica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde kože, ste-
klenica 70 v.
„Sladin“ za otroke skatlja 50 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepilno sredstvo
steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrsten pripomoček proti kašlju, stekl. 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v. in 4 krono 80 v.

A. Žibert, Ljubljana

Prešernova ulica

:: priporočata svojo ::

veliko zalogo čevljev

:: domačega izdelka ::

Pozor slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in pri-
poročljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK

(Pri Češniku) LJUBLJANA
Lingarjeva ulica - Štirarjeva ulica

v kateri dobite vedno v veliki izbori naj-
novejše blago za ženske in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni!

**Havre
New-York**

francoska prekmorska družba

Veljavne vožne liste (Sifkarte) za francosko linijo čez Havre,
ter liste za povratek iz Amerike v domovino in brezplačna
pojasnila, daje samo **ED. ŠMARDA**

oblastveno potrjena potovalna pisarna v Ljubljani, Dunajska
cesta št. 18 v novi hiši „Kmetke posojilnice“ nasproti gostilne
pri „Figovcu“.

TEOD. KORN

pokrivalce streh in klepar, vpeljalec strelovodov ter instalater
vodovodov, LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8.

Pr poročata se za izvrševanje vsakovrstnih k eparskih del ter pokrivanje
streh z angleškim, francoskim in tuzemskim škrljem z asbest-ce-
mentnim škrljem (Eternit) patent Hatschek z izbočao in ploščnato
oj ek, lesno-cementno in strešno opeko. Vsa stavbinska in galan-
terijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.